

SOMERON LUKIO

Somero

12.5.1977

Asia:

Viite:

Raportti esperanton opiskelusta Someron yhteiskoulussa

Esperantoa on opiskeltu Someron yhteiskoulussa tavalla tai toisella vuosina 1945-1968. Kouluhallituksen hyväksymänä virallisena kokeiluna esperantoa opiskeltiin vuosina 1958-1963.

Esperanton opiskelu aloitettiin Someron yhteiskoulussa silloisen rehtorin Joel Vilkin harrastuksesta ja aloitteesta.

Lukuvuonna 1945-46 toimi rehteri Joel Vilkin perustama Esperantokerho, jossa oli mukana 20 oppilasta ja 4 opettajaa.

Lukuvuonna 1946-47 esperanto oli jo lukusuunnitelmassa vapaaehtoisena aineena 1. luokalla 2 tuntia viikossa. Lukuvuonna 1947-48 oli niinikään esperantokerho ja 2. luokalla esperanto oli vapaaehtoisena aineena 2 t. viikossa. 1948-49 toimi edelleen esperantokerho ja vapaaehtoisena aineena se oli 3. luokalla.

Marraskuun 11. päivänä 1949 vahvistettiin lukusuunnitelma, jonka mukaan esperantoa opiskeltiin 3. luokalla 2 t. Vapaaehtoisena kielenä se oli lisäksi 4. ja 5. luokalla. Tämä lukusuunnitelma oli voimassa vuoteen 1958.

Heinäkuun 2. päivänä 1958 hyväksytty lukusuunnitelma sisälsi virallisen esperantokokeilun. Kokeilu hyväksyttiin siis rehtori Vilkin sitkeistä pyrkimyksistä; kouluhallituksessa hän oli neuvottellut erityisesti Esko Puupposen kanssa. Tämän lukusuunnitelman mukaan esperanto oli vaihtoehtoisesti 1. vieras kieli. Tuntimää-

rät olivat seuraavat:

1. lk	2. lk	3. lk
6 t.	1 t.	1 t.

(A-luokka aloitti 1. luokalla ruotsin ja 2. luokalla englannin, B-luokka 1. luokalla saksan ja 3. luokalla ruotsin, C-luokka 1. luokalla esperanton, 2. luokalla saksan ja 3. luokalla ruotsin.) Toisesta luokasta lähtien opetettiin lisäksi esperantisteille jokin aine, maantiede ja kuvaamataito, esperantoksi. Toisesta luokasta lähtien esperanton opiskelijoilla (C-luokalla) oli sama vieraiden kielten tuntimäärä kuin vertailuryhmillä A- ja B-luokilla. Äidin-kielen tunteja esperantisteilla oli vähemmän kuin muilla.

Kokeilun tarkoituksena oli tutkia, edistääkö esperanton opiskelun maiden vieraiden kielten oppimista. Tarkastuskertomuksesta käy ilmi tarkastajien käsitys asiasta. Heidän mukaansa esperanton oppiminen lisäsi itseluottamusta vieraiden kielten opiskelussa ja lisäsi valmiutta puhua muitakin kieliä. Rehtori Vilkki tähdentää sitä, että esperanton opiskelijat eivät olleet mitenkään valikoituja. Oppilaisista noin kolmasosa valitsi esperanton.

Esperanton opettajina toimivat pääasiassa oman koulun opettajat rehtori Joel Vilkki ja opettaja Anna-Liisa Parko, joka oli saanut oppinsa lähinnä rehtori Vilkkiltä. Ulkomaalaisiakin opettajia oli.

Virallisen kokeilujakson aikana esperantoa opettivat seuraavat:

1958-59	rehtori Joel Vilkki
1959-60	opettaja Evelyn Wheatley Englannista
1960-61	" István Mórocz Unkarista
1961-62	" Anna-Liisa Parko
1962-63	" " "

Virallisen kokeilun päätyttyä esperantoa opiskeltiin vielä niin kauan kuin vanha lukusuunnitelma oli voimassa ja vapaaehtoisena aineena vuoteen 1968.

Esperanton opiskelijat osallistuivat kansainvälisiin esperantokongresseihin. Jo vuonna 1959 rehtori Vilkki oli kahden 12-vuotiaan oppilaan kanssa Varsovassa. Myöhemmin 10-15 hengen esperantistiryhmiä osallistui kongresseihin Brysselissä, Englannissa, Kööpenhaminassa ja Haagissa. Jo 1940-luvulla vierailtiin Ruotsi esperantistien luona.

Someron esperantokokeilusta kirjoitettiin monissa ulkomaiden esperantolehdistä.

Lukuvuonna 1975-76 toimi Someron lukiossa esperantokerho.
Tällä hetkellä esperantoa opiskellaan Somerolla vain kansalaisopiston piirissä.

Somero 12. toukokuuta 1977

Irja Bergman
rehtori
Someron lukio

Liitteet:

- 1) Tarkastuskertomus 19.3.1961
- 2) " 11.4.1963
- 3) Vilho Setälän lausunto 16.4.1963 (edellisen liite)